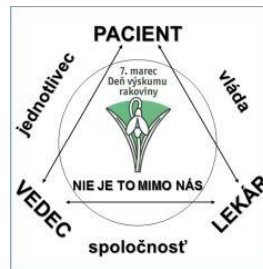

**Svetový deň
proti rakovine**
4. február

Nadácia Výskum Rakoviny (www.nvr.sk) má hlavný cieľ podporovať a propagovať výskum nádorových ochorení na všetkých úrovniach: základný, translačný a klinický s cieľom využitia výsledkov v medicínskej praxi. Aktivity nadácie prispievajú k tomu, aby sa nádorové ochorenia stali opakovane liečiteľné a aby laická aj odborná verejnosť akceptovala onkologickú vedu a výskum ako neoddeliteľnú súčasť boja proti rakovine (<http://www.nvr.sk/informacie-o-nadacii/ciele-nadacie>).

Pod heslom **Nie je to mimo nás** nadácia pripomína, že neoddeliteľnou súčasťou úspešnej prevencie, diagnostiky a liečby je vzťah vedec-lekár-pacient, ktorého úspešnosť meraná parametrami ako sú celkové prežitie, prežívanie bez choroby či kvalita života, je úmerná podpore jednotlivcov, spoločnosti a vlády.

Nadácia Výskum Rakoviny je jedným z mála subjektov na Slovensku, ktorý sa aktívne podieľa na aktivitách Svetového dňa proti rakovine (www.worldcancerday.org).

Kampaň Svetového dňa proti rakovine má nové heslo: „**I am and I will**“ – „**Som a chcem**“ a má za cieľ viesť dialóg a diskusiu v ôsmich kľúčových problémoch:

1. Povedomie, porozumenie, mýty a dezinformácie o rakovine
2. **Prevencia a znižovanie rizika rakoviny**
3. **Činnosť a zodpovednosť vlády**
4. **Rovnosť šancí v prístupe k službám proti rakovine**
5. **Okrem fyzického: duševný a emocionálny vplyv**
6. Zmenšenie medzery v zručnostiach
7. **Záchrana životov šetrí peniaze**
8. Pracovať spolu ako jeden

Zvýraznený text zodpovedá témam a obsadeniu pripravovanej panelovej diskusie, ktorú organizuje Nadácia Výskum Rakoviny na **Deň výskumu rakoviny 7. marca 2019 v Centre vedeckotechnických informácií SR v Bratislave** na témy, ktoré vyplynuli z diskusie na sympóziu Integratívna onkológia (<http://www.sss421.sk/aktivity/symposium-integrativna-onkologia>): **Výskum, inovácie a translácia výsledkov do praxe, liečba a prevencia, ochrana práv pacienta** - pre lepšiu kvalitu života onkologických pacientov a **Výživa a kvalita potravín ako súčasť prevencie civilizačných ochorení**.

Plánovaný časový harmonogram panelovej diskusie – štvrtok 7. marca 2019, CVTI

Blok A) 45 minút 10.00 – 10.45 je 4-5 osôb po 8 minút (5+3)
Prestávka 10.45 – 11.00 h

Blok B) 30 minút 11.00 – 11.30 sú 3 osoby po 8 minút
Prestávka 11.30 – 11.40 h

Blok C) 30 minút 11.40 – 12.10 sú 3 osoby po 8 minút

Blok A

ponúknuť stanovisko odborníkov ako znížiť počty onkologických ochorení, čo urobiť v prevencii, liečbe, integratívnej (komplementárnej) terapii, ochrane práv pacienta, biomedicínskom výskume

- hlavný odborník pre klinickú onkológiu MZ SR – prof. MUDr. Michal Mego, DrSc.
- riaditeľka Národného onkologického inštitútu – MUDr. Mária Rečková, PhD.
- právnička – JUDr. Katarína Fedorová, PhD.
- klinická psychologička – PhDr. Zuzana Ondrušová, PhD.
- onkologický pacient, možno jeho/jej rodinný príslušník

Blok B

spýtať sa relevantných osobností z verejnej sféry ako vnímajú zdravotnú starostlivosť a kvalitu života onkologických pacientov (je to predsa Deň výskumu rakoviny), aké majú predstavy o nejakej forme činnosti v prospech onkologických pacientov,

- oslovený(á)
- oslovený(á)
- oslovený(á)

Blok C

čo sa realizuje a čo plánujú jednotlivé rezorty (zdravotníctvo, veda a školstvo, pôdohospodárstvo) na zníženie počtu onkologických ochorení, zníženie úmrtnosti na odvrátiteľné nádorové ochorenia a zlepšenie kvality života na Slovensku.

- doc. MUDr. Andrea Kalavská, PhD. – prevencia, liečba, komplementárna medicína, biomedicínsky výskum, práva pacientov
- JUDr., Mgr. Martina Lubyová, PhD. – témy veda a výskum, vzdelávanie, osвета, biomedicínsky výskum
- Ing. Gabriela Matečná – výroba a spracovanie potravín, kvalita potravín, zrozumiteľné označovanie kvality potravín

Na záver všetky štyri ženy na scéne dostanú k MDŽ snežienku – symbol Dňa výskumu rakoviny. Po skončení (v prípade záujmu) budú odborníci k dispozícii médiám

Témy panelovej diskusie – na základe diskusie sympózia Integratívna onkológia

Výskum, inovácie a translácia výsledkov do praxe, liečba a prevencia, ochrana práv pacienta - pre lepšiu kvalitu života onkologických pacientov

- príklad dobrej praxe: ASCO guidelines – v roku 2018 boli prvýkrát začlenené metódy integratívnej terapie do liečebnej a poliečebnej starostlivosti o onkologických pacientov (ca prsníka)

LYMAN GH et al. *Integrative Therapies During and After Breast Cancer Treatment: ASCO Endorsement of the SIO Clinical Practice Guideline. J Clin Oncol. 2018 Sep 1;36(25):2647-2655. <https://doi.org/10.1200/JCO.2018.79.2721>*

Na maximálnu obnovu a zachovanie, respektíve zlepšenie telesných, duševných a sociálnych funkcií a pracovných schopností (definícia FBLR) využiť potenciál fyziatrie, balneológie a liečebnej rehabilitácie v súčinnosti s odborníkmi z oblastí psychológie, informačných technológií, elektrotechniky, ale aj biomedicínskeho výskumu s aktívnou účasťou pacientov - t.j. potreba transdisciplinárneho a participatívneho prístupu k problematike rakoviny.

Výživa a kvalita potravín ako súčasť prevencie civilizacyjnych ochorení

- riziko: konzumácia červeného mäsa – považovaná za pravdepodobný karcinogén a konzumácia výrobkov zo spracovaného mäsa – karcinogén u ľudí.

International Agency for Research on Cancer, IARC Working Group on the Evaluation of Carcinogenic Risks to Humans. Red meat and processed meat, vol 14. IARC Lyon 2018, p 502. ISBN 978-92-832-0180-9

Potreba inovácií zameraných na spracovanie mäsových výrobkov, technológie balenia produktov, zníženie konzumácie sladených nápojov, podpora lokálnych producentov potravín atď.

- príklad dobrej praxe: vzhľadom na zreteľný vzťah epidémie rakoviny (aj) k nutričnej kvalite potravín je dôležité označovanie potravín s podporou rozhodovania kupujúceho, napr. NUTRI-SCORE (výsledky EPIC štúdie)

DESCHASAUX M et al. *Nutritional quality of food as represented by the FSA-m-NPS nutrient profiling system underlying the Nutri-Score label and cancer risk in Europe: Results from the EPIC prospective cohort study. PLoS Med. 2018 Sep 18;15(9):e1002651. <https://doi.org/10.1371/journal.pmed.1002651>*

Úlohy jednotlivých rezortov a vlády, možnosti vzájomnej spolupráce

- Veda, výskum, inovácie, biomedicínsky výskum
- Podpora zdravého životného štýlu
- Dostupnosť poradenstva pre onko pacientov – právne, sociálne
- Dostupnosť špecializovanej starostlivosti (napr. FBLR, psychológia), ich využitie
- Edukácia pacienta o metódach integratívnej onkológie, ich dostupnosť a využitie

Čo by sa malo dosiahnuť

- trvalá (systémová) prítomnosť psychológov v nemocniciach, ich zapojenie sa do výskumu
- terciárna prevencia (následná starostlivosť) ako súčasť liečby – napr. zvýšenie podielu pacientov s absolvovaním zdravotnej starostlivosti v medicínskych kúpeľoch (aj pre edukáciu a poradenstvo), výskum v oblasti terciárnej prevencie
- zníženie úmrtnosti na odvrátiteľné nádorové ochorenia
- upozorniť na potenciálne riziko nadmernej a častej konzumácie spracovaných mäsových výrobkov, podpora výskumu a inováciám v technológii spracovania a balenia potravín
- zníženie konzumácie sladených nápojov
- podpora spotrebiteľov pri rozhodovaní sa pre zdravý životný štýl už pri nákupe - možnosť zrozumiteľného značenia kvality potravín
- podpora transdisciplinárneho výskumu, participácia reprezentantov pacientov pri príprave projektov

Aktivity NVR sa zameriavajú na tri oblasti:

1. Vedecké podujatia, v posledných rokoch
 - 5. marca 2015 v Bratislave – konferencia **Význam výskumu v terciárnej prevencii** (<http://www.nvr.sk/osveta/vyzva>)
 - 7. marca 2017 v Bojniciach - minisympóziu s tématickým zameraním na **Nové možnosti vedy v oblasti komplexnej onkologickej rehabilitácie** (<http://www.sss421.sk/aktivity/minisymposium>)
 - februára 2018 v Martine - konferencia **Biomedicína 21. storočia - výskum a liečba nádorov** (<http://www.nvr.sk/aktivity-a-podujatia/ine-podujatia/biomedicina-21-storocia-vyskum-a-liecba-nadorov-a-okruhly-stol>)
 - 16. januára 2019 v Bratislave – sympóziu **Integratívna onkológia** (<http://www.sss421.sk/aktivity/sympozium-integrativna-onkologia>)
2. Podpora aktivít vedeckej komunity smerom k dospievajúcim na zvyšovanie povedomia o rakovine, príčinách jej vzniku, možnostiach prevencie, diagnostiky a liečby, ale aj zapojenia sa do výskumu a inovácii
 - uskutočňuje sa formou edukačno-popularizačných seminárov na gymnáziách na celom Slovensku pod názvom **Vedecké dielne – onkológia**. Konajú sa od 4. februára - Svetový deň proti rakovine do 7. marca - Deň výskumu rakoviny (<http://www.vdo.sav.sk>)
 - iniciatíva pri vytvorení **Platformy SSS21** – Slovak Smart Spa for 21st century, ktorá sa oficiálne predstavila na tlačovej konferencii 7. marca 2017 - Deň výskumu rakoviny v Bojniciach (<http://www.sss421.sk/informacie/vznik-platformy-sss21>)
3. Zvyšovanie informovanosti verejnosti o cieľoch a výsledkoch onkologického výskumu
 - uskutočňuje sa formou propagácie akceptovania výskumu ako neoddeliteľnej súčasti boja proti rakovine, upozornenie na potrebu financovania výskumných spoluprác klinických a vedeckých pracovísk, ako aj budovanie infraštruktúry pre účely biomedicínskeho výskumu: **7. marec - Deň výskumu rakoviny**. Aktivity priamo nadväzujú na výstupy z vedeckých podujatí.